

(Политика, 19.09.2009)

Ко је у име грађана Србије одлучио да набави специјалну сонду да испод земље тражи посмртне остатке генерала Драже Михаиловића? Колико ће та потрага коштати пореске обвезнике и да ли се то ради по налогу Владе Србије или неке странке? Ко ће од српских политичара, ако се и пронађе гроб генерала Михаиловића, клекнути испред тог гроба? И хоће ли све остати само на генераловом гробу? Ако су неке странке већ себе етаблирале као баштинике генерала Драже, која то странка данас у Србији наставља традицију партизана? Дозвољавам да има и оних које заиста и данас интересује шта је то писао Калабић другу Крцуну када га је уверавао у „своју часну реч” и око тога „да ће печење, колач и жито спремити жена нашега брице”.

Дакле, да ли то у Србији Други светски рат још није завршен или се заправо грађани Србије још сећају истог времена, али на различите начине? Да ли становници Србије имају јединствену прошлост или су ратови сећања само тињали на овим просторима још од 1941. године? Како градити заједничку будућност на сукобљеним ставовима о прошлости? Како измерити садржај некадашње „вишистичке” прошлости оних који су од 1941. до 1944. сарађивали са окупатором? Коначно, како то да се војска Краљевине Југославије третира данас у Србији службено на два начина: потрага за гробом генерала Драже Михаиловића праћена невиђеном медијском пажњом, али и потпуни мук и игнорисање припадника Краљевске војске који су погинули у априлском рату 1941. године? Да ли то четници Драже Михаиловића заслужују већу пажњу од војника, официра и подофицира Краљевске југословенске војске који су положили свој живот у одбрани земље у априлу 1941? Или је генерал Михаиловић симбол једне идеологије, па је самим тим и важнији од других? Шта смо научили од историје?

Партизански покрет маршала Тита несумњиво је искористио, па и злоупотребио слободарска осећања српског народа у Србији када је поведена борба против немачког окупатора. Није спорно да је та борба била истовремено и борба за промену друштвеног система, битка против монархије. И да је све то српски народ у Србији криво платио у немачким одмаздама. Што се тиче БиХ и Хрватске и ту је партизански покрет искористио злочине усташа над српским народом да би покренуо отпор Вермахту и квислинзима. Није спорно да су у име револуције и промене друштвеног система учињени злочини. Претпостављам да није спорно ни да су четници Драже Михаиловића чинили злочине и против Срба и против несрпског становништва. Са становишта светске историографије није спорно ни то да су партизани изнели главни терет борбе против окупатора. Зашто су у Југославији 1945. победили партизани, а не четници? Зато што су партизани били

способнији, лукавији, борбенији. На чији рачун? Као у фудбалу, историја бележи резултат, а не игру. Генерал Михаиловић је спасавао америчке пилоте. О. К, рекли су у Вашингтону, дајмо му одликовање. Маршал Тито је уништавао дивизије Вермахта, имао је 1945. под својом командом 800.000 бораца. То је реалност, рекли су савезници, и Тито је добио државу. Наравно, она није била превише демократска, али је од 1980. до 1990. године кроз Кућу цвећа прошло 20 милиона њених тадашњих грађана.

Историја је експлозивна материја, осетљива на додир. Прави бумеранг. Против сам повратка покојника. Јер они више нису у нашој надлежности. Гроб, то је нешто друго. Али, не и повратак у идеолошком смислу.

Да се разумемо, мој је отац био потпоручник војске Краљевине Југославије. Априлски рат 1941. доживео је на фронту према Албанији. Одбио је да се помири са капитулацијом Краљевске војске и заједно са својом јединицом повлачио се кроз Грчку, све до луке Каламата на Пелопонезу. Тамо су чекали британске бродове да их евакуишу за Египат да наставе рат против Рајха. Немци су бацили падобранце и мог оца и његове другове заробила је јединица командоса којом је командовао Макс Шмелинг, светски и олимпијски првак у боксу, миљеник Адолфа Хитлера. Сви југословенски официри уквцани су у брод „Хелена Канавариоти“ који је пред Солуном у мају 1941. налетео на мину. Погинуло је више од 200 официра Југословенске краљевске војске. Они који су преживели били су у логору Нирнберг и Оснабрик. Мој отац је био у Оснабрику. Као Словенац могао је да изађе, јер су Немци пуштали кућама Хрвате, Словенце, Македонце и Муслимане. Одбио је да га пусте, остао је веран официрској заклетви „Краљу и отаџбини“. Британска авијација је током рата грешком бомбардовала логор у Оснабрику и тада је погинуло више од 200 официра Краљевске војске. Они су у Србији заборављени.

Хоће ли надлежни да набаве сонде да на дну Егејског мора и потраже посмртне остатке 200 погинулих југословенских официра у мају 1941? Или да неко од власти дође на парастос официрима који нису пристали на пораз, парастос који се сваке године служи у Београду. Нико не долази, а грчки је војни аташе увек присутан.

Да ли је реч о историји или идеологији?